

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZZZS
Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzs.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

KOMPRESOR

Šifra dokumenta / izdaja:
NVD – ZbVZD – Sp 012 / 01

Stran: 1/3

www.zbornica-vzd.si

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.**
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta.**
- Uporabljalj samo **brezhibno delovno opremo.**
- Preveri **delovanje varnostnih naprav.**
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
  - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
  - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega.**

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

- Nevarnost eksplozije rezervoarja ali cevi.
- Nezavarovani vrteči deli.
- Nevarnost za poškodbe oči.
- Neustrezni delovni pogoji: ropot, visoka temperatura zraka, slabo prezračevanje in odvajanje škodljivih plinov.
- Ogroženost zaradi možnega dotika z električno napetostjo.
- Nevarnost zaradi slabo pritrjenih cevi.
- Nevarnost zaradi pomanjkljivih in neustreznih osebnih varnostnih sredstev.
- Nevarnost zastrupitve s strupenimi plini.
- Nevarnost požara.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

- Delovno opremo uporabljalj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme.**
- Z delovno opremo upravljaj tako, da **s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja ali varnosti in zdravja drugih oseb.**
- **Prepovedano je poseganje v nevarno območje!**
- **Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da ne delujejo.**
- Kompresorski agregat moramo pred zagonom obvezno postaviti na trdna tla.
- Obratovanje kompresorja ne sme ogrožati sodelavcev, niti drugih oseb. Postavimo ga na varno mesto, nekoliko odmaknjeno od drugih delovnih mest in javnih prostorov.
- Kompresorski agregat moramo zavarovati proti premikanju. Postaviti ga ne smemo na rob nasipov, na mehka tla ali podobne terene, ki ogrožajo varno obratovanje.
- Pred zagonom pogledamo stroj, rezervoar za zrak in druge dele, ki se lahko poškodujejo med prevozom.
- Regulacijski ventil sme biti naravnan samo do delovnega tlaka kompresorja, ki ga je določil proizvajalec oziroma tlaka, ki je naveden v atestu in kontrolni tablici na rezervoarju kompresorja.
- Pri nastavljanju regulacijskega ventila moramo biti previdni. Zategujemo ga postopoma in pri tem kontroliramo tlak na manometru visokotlačne stopnje, ki ne sme prekoračiti maksimalno mejo – rdečo črto.
- Pred delom moramo iz rezervoarja izpustiti kondenzat in druge usedline.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cevi za razvod zraka morajo biti grajene za tlak, ki je za 50 % večji od delovnega tlaka; cevi ne smejo biti poškodovane. ➤ Priključki smejo biti izvedeni samo s pomočjo originalnih priključnih elementov, razvodnic in z ustreznimi spojnicami. ➤ Preden priključimo delovno orodje, moramo obvezno izpihati cevi, s čimer preprečimo zastoje in nezgode. Pri izpihovanju cevi bodimo previdni. ➤ Razvodne cevi za zrak morajo biti razvedene tako, da jih transportna sredstva ne morejo poškodovati. ➤ Delovna orodja, ki jih poganja komprimiran zrak, morajo biti brezhibna in priključki nepoškodovani. ➤ Kompresorski agregat je potrebno takoj ustaviti: <ul style="list-style-type: none"> ❖ če je temperatura kateregakoli dela kompresorskega agregata presegla dovoljeno mejo, ❖ če manometri visokotlačne ali nizekotlačne stopnje kažejo tlak, ki je večji od dovoljenega, ❖ v primeru, da preneha delovati sistem za hlajenje motorja ali kompresorja, ❖ če se v motorju ali v kompresorju pojavijo nenavadni šumi in zvok, ❖ v primeru, če zmrzne, oksidira ali če se varnostni ventil zapeče, ❖ v primeru, če odpove sistem za mazanje kompresorja ali motorja, ❖ v primeru okvar na kontrolnih ali varnostnih napravah, ❖ v primeru deformacij rezervoarja za komprimiran plin ali okvar na cevovodih sistema za razvod komprimiranega plina, ❖ v primeru požara na kompresorskemu agregatu ali v njegovi bližini in v primeru drugih nezgod. 	
4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
  	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka, ❖ zaščitna čelada (SIST EN 397), ❖ zaščita sluha (SIST EN 352-2), ❖ zaščitna očala (SIST EN 166), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN ISO 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo takoj izključi in o tem obvesti pristojnega. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!« 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	 112

7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA

- Zdravstvene posledice: **poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt.**
- Delovno pravne posledice: **opozorilo, opomin, prenehanje dela.**

